

TELEGRAFUL ROMAN.

Nr. 95. ANUL XII.

Telegraful este de doua ori pe septem-
man: joi si Duminica. — Prenume-
ratiunea se face in Sabiu la expediti-
oiei pe afara la c. r. poste, cu bani
gata prin scrisori francate, adresate
citra expeditiura. Pretiul pnumerati-
nei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a.
ear pe o jumtate de anu 3. fl. 50. Pen-
tru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

Sabiu, in 315 Decembre 1864.

tru provinciile din Monarchia pe unu ann
8 fl. era pe o jumtate de anu 4 fl. v. a.
Pentru princ. si tieri straine pe anu 12
pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru
intea ora cu 7. cr. sirula cu literé
mici, pentru dou'a ora cu 5 1/2 cr. si
pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Diet'a transilvana.

Siedinti'a din 9/21 Octobere 1864.

Dupa citirea protocolului in limb'a magiara, se comunica
petitiunea comunelor Borgo-Prundului pentru o judecatoria de
instantia prima in mijlocul lor, si se da comitetului pentru
impartirea terei.

Apoi se citescu responsurile in presidiu gubernialu la in-
terpelatiunile lui Klein si consoti si Dr. Ratiu si consoti, pri-
vitoare la cert'a teritoriala intre comunele Jadu, Pinticu si Du-
mitra din distr. Bistritiei de o parte si Ilv'a mica, Feldr'a, Ne-
posu si Rebrisor'a de alta parte: ceea, ca hotarirea judelui singu-
laru din Bilacu prin Tabl'a reg. s'au anulat, ear cest'a ca cert'a
prin p. n. resolutiune a Mai. Sele c. r. apostolice dto 31 Martiu
1864 pe calea politica s'a terminatu, si ca pana la aduce-
rea unei decisiuni finale pe calea judecatorésca are a se sus-
tine statulu quo.

Apoi trecendu-se la ordinea dilei, adica la Titlulu II
din preliminarulu pentru fondulu de dessarcinarea pamentului
(comunicatu in nr. tr.).

Puscariu modifica amendementulu seu din siedinti'a
din urma intr'acolo, ca sa se lase afara cuvintele: din fon-
dulu pentru administratiunea politica. Propunerea lui Puscariu
e sprijinita si in form'a acést'a schimbata.

Dupace mai vorbescu Plecker si C. Schmidt in favorea
propunerei cestui din urma; apoi dupace Herbert intréba pre
repr. regim., ca din ce ómeni suntu compuse comisiunile de
verificatiune? si repres. regim. raspunde, ca in acelea functi-
néza parte amplotati dela esactoratulu provincialu, cari mai
nainte au fostu ocupati la catastru, parte si amplotati po-
litici disponibili si jurati in oficiulu lor; in fine dupace Klein
recomanda de nou propunerea comitetului:

urméza votare a asupr'a totoruru amendemen-
teloru aduse.

Propunerea lui Herbert (Stergerea celoru
25,000.) nu se priimesce.

Puscariu va acum sa retraga propunerea sea de totu,
Presied. insa nu concede, si I. Balomiri reflecta cu totu
dreptulu, ca propunerea este de já proprietate a dietei.

Propunerea lui Puscariu nu se prii-
mesce;

propunerea lui Rannicher nu se prii-
mesce;

propunerea lui C. Schmidt (imputinarea co-
missiunilor verificatore) se priimesce.

Titlu III. Ajutamentu la spesele de regie ale ad- ministratiunei justitiarie.

Pretensiunea regimului pe 14 luni face 69047 fl.

Justiti'a civila are de a face totdeun'a si pretutindeni cu
compunerea causelor de contraversia a cetatienilor de statu.
Tóte aceste contraversii suntu fara deosebire trebi private ale
partideloru, pentru a caror'a decisiune legala are statulu ase-
menea de a ingrijii: A deschilini unu singuru soiu de contra-
versia si a nu impune spesele pentru compunerea acelor'a nici
statului, care denumesce si platesce pe autoritatiile judecato-
resci, nici partideloru, ci a le impune unui alu treilea cu to-
tulu neinteresatu, si anume fondulu pentru dessarcinarea pa-
mentului, precum se intempla acést'a cu procesele urbariali;
ast'a prin nimicu nu se vede justificata. Dreptu aceea co-
mitetulu si-tine de datorinlia a propune stergerea de totu a
acestei sume de 69047 fl., cu atátu mai vertosu, cáci o ast-
felu de pretensiune cátra nici un'a din provinciile germano-
slavice nu s'a facuta. (Bugetulu statului pro 1864).

G. Manu róga pre repres. regim., ca deca va voi sa
mai vorbéscu, sa vorbéscu înainte de inchiderea desbaterei;
Pre si i e d. reiepta acést'a pretensiune ca necompetinte.

Asupr'a punctului acestui'a se desbate mai indelungatu.
Repres. regim. L. azaru, provocandu-se la p. n. re-

solutiune din 30 Augustu 1855, cere incuviintierea summei
de 69,047 fl.; Br. Salmen (de doue ori), C. Schmidt, Binder,
Gavr. Manu, Mog'a si I. Balomiri suntu incontr'a lui La-
zaru si pentru comitetu; Russu merge si mai departe si pro-
pone, a se provocá regimulu, cá spesele facute sub titlulu 3 pe
an. 1861, 1862 si 1863, sa le rebonifice fondulu de dessar-
cinarea pamentului.

Budacker combate propunerea lui Russu; Axentiu
Severu si iarasi Russu o sustinu, I. Balomiri o combate din
punctu de vedere formalu, cáci acum se desbate bugetulu pe
a. 1864, si aici nu se potu amesteca anii de mai înainte. In
fine Russu retrage propunea sea, spre a o face la alta oca-
siune mai oportuna.

La votare se priimesce propunerea co-
mitetului.

Titlu IV. Summe de computu la capitaluri.

Pretensiunea regimului pe anulu admnistr. 7000 fl.
pe Novembre si Dec. 1864 1200 fl.

la olalta 8200 fl.

Aru fi de a se incuviintia

b) Anotatiune.

Emiterea obligatiunilor in periodulu finantialu dela 1 Nov.
1863 pana in finea lui Decembre 1864 au fostu preliminaru
la unu capitalu de 1,917,410 fl. In fapta s'au licuidatu pana
in finea lui Iuliu 1864 summ'a de 3,090,380 fl., prin urmare
a debuitu sa fia si summ'a ceruta de computu mai mare.

Si despre acoperirea acestui supererogatu aru fi de a se
cere deslucire dela inaltulu regimu.

Rosenfeld róga pre repres. regim., a dá deslucirile
ce se ceru din partea comitetului.

Repres. regim. L. azaru da aceste desluciri intr'acolo,
ca capitalele fondulu pentru dessarcinarea pamentului suntu
de trei feluiri: capitale in obligatiuni, capitale, din cari se
platescu numai cametele (cáci dreptulu de proprietate e inca in
dubiu), in fine capitale licuidate dar inca neradicate. Apoi din
aceste 3 mill. 1,350,000 s'au datu preotímei lu'erane anteci-
pando in a. 1863, si asiá numai in anulu acél'a s'au adusu
la fondulu de dessarcinare, si apoi in anulu acést'a s'au pla-
titu in obligatiuni de dessarcinare statului indereptu. Ase-
menea si fiscalulu s'au platitu 261,450 f. In fine restulu de
400,000 s'au platitu celoru competintiz, si asiá statulu n'a pre-
liminatu nici decátu mai multu decum se cuvine; de aceea nu
afla de lipsa mai departe anotatiunea de sub titlulu IV.— R-
se nfeld inca e de parerea acést'a, si propune a se sterge
anotatiunea; si fiindca cu acést'a se invoiesce si referintele,
desbaterea se termina, si

la votare titlulu IV. se priimesce, ear ano-
tatiunea se sterge.

Titlu V. Interese (rente) celoru indreptatiti.

Pretensiunea regimului pe anulu administrativa 2,452,077 f.
pe Nov. si Dec. 1864 1,500 f.

la olalta 2,452,577 f.

Dupa aculusulu 5 la titlulu V. pretensiunea acést'a se baséza

1. pe faptulu, ca pana la finea anului adm. 1862 s'au
emisu obligatiuni in summa de 39,875,650 fl.

2. pe presupositiunea, ea in decursulu anului adm. 1863
se voru emite obligatiuni in summa de 5,706,940 fl.

3. pe presupositiunea, ca in anulu 1864 se voru emite
obligatii numai in summa de 1,917,410 fl.

Prin urmare rentele au debuitu sa se compute dupa unu
capitalu de 47,500,000 fl.

Dupa informárele Esactoratului de statu insa summ'a ob-
ligatiunilor emise pana acum'a resulta, dupa cum urméza:

a) pana la finea anului adm. s'au acoperitu prin obliga-
tiuni numai unu capitalu de 40,624,060 fl.

b) in a. 1864 s'au emisu obligatii in summa de 3,090,380 fl.
cu totulu 43,714,440 fl.

Dupa capitalulu estradatu pâna in finea anului 1863 cu 40,624,060 fl. suntu de a se dá interesele de la inceputulu anului adm. 1864, si celoru indreptatiti le competu rentele 5%_o -li pe deplinu in summa de 2,031,203 fl.

In Novembre si Decembre nu vinu de a se plati interese, si dupa cum indigitéza Esactoratulu aulicu de creditu, vine a se luá numai o summa calculo rotundo cu 1,500 fl.

Dupa capitatulu de 3,090,380 fl. se incepe prestarea cametei in deosebite tempuri sub decursulu periodului finantialu curentu, si se presupune, ca spre acoperirea renteloru dupa capitalulu acest'a va ajunge jumetate din interesele anuali calculate cu 77,259 fl.

Prin urmare se ceru pentru rente pe sém'a celoru indreptatiti 2,109,962 fl. care summa aru fi de a se incuviintiá.

c) Anotatiune.

Dupa informárele date supletorie din partea Esactoratului de statu, afara de capitalulu acoperitu pâna la finea anului adm. 1863 cu 40,624,060 fl. se mai platesce inca de cátra fondulu pentru dessarcinarea pamentului dela 1 Iuliu 1848 incependu camet'a dupa 3,178,830 fl. m. c. séu 3,337,774 fl. v. a., pentru carii inca nu s'au estradatu obligatiuni din cauza, ca dreptulu de primire sta sub contraversia.

Despre modulu, cum sa se acopere rentele aceste, despre cari in propositiunea regimului nu s'a facutu pomenire, e de lipsa deslucire din partea regimului.

G. Manu róga pre represent. regimului, a dá acum deslucirile, ce la desbaterea generala promisese a le dá la titlulu V.

Representantele regimului L a z a r u pledéza in cuventu mai lungu pentru incuviintiarea sumeloru pretinse de regimu, a cároru corectitate o documentéza si propune, a se modificá sumele aretate de comitetu in modulu urmatoriu:

„Dupa aretárele esactoratului de statu capitalulu camatui bilu la finea anului 1863. este urmatoriulu:

a) pâna la finea anului admin. 1863 prin obligatiuni edate erá acoperitu numai capitalulu de 40,624,060 f.; mai departe

b) pâna la an. 1863 s'a fostu licuidatu pentru capitale de contraverse neasignate summ'a de 4.149,009 f.;

c) capitale in obligatiuni licuidate si asignate, dar inca neradicate 5,171,284 f.; acestor'a apoi correspondu cá interese 5%_o: ad a) 2,031,203 f., ad b) 207,450 f.; ad c) 258,564 f., cu totulu 2,622,077 f.,— si astfel dar aru fi a se rectificá summele eruite de comitetu.

Eppulu Br. Siagun'a in cuventu insotitu de acclamatiuni vii de tóte pártile propune, cá Maiestatea Sea sa fia rogatu din partea dietei, cá sa se indure a darui pe seam'a dotatiunei preotiloru fára deosebire de religioni crestine, interesele acelei despagubiri, ce compete fiscului din fundulu regescu.— (Acésta propunere, cá propunere independinte, presedintele n'o póte primi acum la desbatere, ci róga pre propunatorulu a o dá cá propunere independinte in intielesulu § 43. din regulamentu, si apoi o va aduce la ordinea dílei.)

Puscariu e de parere, ca de óre ce preliminarulu an. 1863 se aduce la cunoscintia numai acum, dupace cei 71 1/2 xr. s'au si aruncatu pe tíera, s'au prescisu si s'au radicat, diet'a nu póte avé alta basa decâtu rezultatele din 1862. Déca in sa aruncaturile escalculate dupa rezultatele an. 1863. s'aru urcá barem numai cu 1/2 xr., densulu nu póte dá invoirea sea la acést'a.

de Rosenfeld, cam imputandu comitetului, ca si-a luat de basa rezultatele din 1862, ear nu cele din 1863, care inca le aveá gat'a, propune, a se substitui in loculu sumeloru aretate de comitetu sumele aduse inainte de representantele regimului; ear anotatiunea de sub c), cá un'a ce a devenitu de prisosu, sa se stérgea.— E sprijinitu.

G. Manu liniscesce pre Puscariu si priimesce propunerea lui Rosenfeld.— Asemenea si refert. Klein, care díce, ca propunerea, ce o-a facutu representantele regimului, este basata pe date autentice, si erá sa se faca si din partea unui representante alu comitetului.— Puscariu nu se póte multiami cu mangaierea, ce io a datu G. Manu, ci róga pre comitetulu, sa respunda la 'ntrebarea: ca óre nu se voru urcá aruncaturile si preste 71 1/2 xr.? — Klein raspunde, ca déca diet'a va incuviintiá in tillarile urmatóre stergerile, ce le a facutu comitetulu, atunci acest'a póte dá assecurarea, ca aruncaturile nu se voru urcá; ear la dincontra nu.

Dupa-ce Rosenfeld mai combate acea parere a lui Puscariu, cá candu summele cerute s'aru acordá regimului, cáci se acórda tíerei si creditoriloru tíerei, desbaterea se 'nceia si

la votare se priimesce propunerea lui Rosenfeld, ear anotatiunea de sub c) se sterge.—

Cu acestea se termina siedinti'a la 1 1/2 óra.

Sabiiu in 30 Novembre. Díu'a de astadi a S. Apostolu Andreiu, aniversari'a onomastica a Escellentiei Sele Parintelui Episcopu diecesanu Andreiu Baronu de Siagun'a, este pentru intréga eparchi'a greco-orientala a Transsilvaniei o dí de bucuria si de serbatóre. Tinerimea pedagogico-clericala din Sabiiu voiá sa fia cea d'antáiu intru a-si manifestá reverinti'a fiésca cátra Archiereulu seu si facuse mai multe pregatiri pentru distinctiunea acestei díle; dar de óre ce Escellentia Sea -si deprecase ori ce manifestatiune sgomotósa, ea trebui sa se marginésca pelánga iluminarea noului seminariu, infiintiatu tocmai prin staruinti'a si jertfirea particulara a Parintelui Episcopu. Si 'n adevéru iluminatiunea, ce o facu, din indemnulu seu propriu, in ajunulu serbatórei, esi frumósa, ba dupa impregiurárele nóstre mai amu poté díce pompósa. In cele 4 ferestre ale catului de josu erau puse câte dóue renduri de lampe; in catulu d'antáiu stralucia in lampe colorate numele ANDREIU; ear in catulu alu doilea in un'a din ferestrele din mijlocu erá pusa marc'a episcopésca cu tóte insigniele eii presinti, si dedesubt scrisu: La multi ani! ear celelalte 5 ferestre erau impodobite cu câte trei siruri de lampe. Iluminarea, ce luminá tóta strad'a macelariloru, durá dela 7 pân' la 10 óre sér'a, si o multime de privitori se delectá afara atátu de frumós'a privire, cátu si de cantárele festive, ce le intoná corulu eleviloru in sal'a mijlocia a catului d'antáiu.— Corpulu professoralu si consistorialu adusera omagiule loru in sér'a din 29 Novembre.— In 30 Novembre in biseric'a parochiala din cetate se seversá S. Liturgia in modu serbatorescu, se citi din genunchi rogaciunea indatinata din Liturgieriu si se intoná de corulu clericalu o poesía ocaasionala.— Acum erau sa se 'ncepa gratulárele si urárele din partea feluriteloru corporatiuni si persóne private, in sa Esc. Sea dori a petrece acésta dí in linisce si retragere, si fiindu si morbosu, si — deprecá tóte visitele.—

Din Clusiu ni se scrie cu dto 18/30 Novembre despre trei acte imbucurátóre, sevarsite in decurgerea acelei septemáni. Unulu, ca in 10 Novembre se introduse in comunele Gerofi si Bamfi—Dangáu, care pâna acum nici candu n'au mai avutu preotu, preotulu celu nou si calificatu bini-sioru I. Condoru. Alt'a, ca in Lon'a sasésca se seversá prin Parintele Protopopu Vasiliu Rosiescu santirea scólei nouzidite, carea fatia cu numerulu de vre-o 50 familii ale acestei comune bisericesci este unu lucru mare si laudabilu, cáci e facuta din pétra si cuprinde 4 incaperi correspondiatóre pentru scóla si pentru invetiatorulu. In fine a trei'a, ca biseric'a gr. or. din Clusiu fu daruita cu unu rendu de vestminte preotiesci, o candela mare de argintu si o cruce frumósa si pretiósa totu de argintu, cele d'antáiu prin contriburi ale mai multoru persóne nenumite din Sabiiu, ce-si tragu originea din Clusiu, candel'a daruita de dn'a Elena veduv'a neg. G. Zacharia din Sabiiu, ear crucea oferita de d. negociatoru, cetatiénu si curatoru primariu alu bis. paroch. din cetatea Sabiiului G. N. Haggi, care cestu din urma tóte aceste ornamente le duse in persóna la loculu menitu, le asiedá cu mân'a sea, sevarsá cu pietate amintirea parintiloru sei, ale cároru osaminte odichnescu in cimenterulu acelei bisericici si promise acelei bisericici si de aici incolo ajutoriulu seu. (D. Corespundinte ne va iertá, déca referadele acestor solenitáti, trecendu multu preste marginile foiei nóstre, nu le potemu reproduce in totulu loru, dar lu potemu incredintiá, ca cuvintele, ce le esprime, ea sa se bucure si publiculu cu cei ce se bucura, voru aflá doritulu loru resnetu, si dapa scurt'a descriere, ce li amu potutu dá. Red.)

Din Apahid'a delánga Clusiu ni se scrie cu datulu 28 Nov., ca pe neasceptate a sositu acolo D. Consiliaru de scóle Dr. Pavelu Vasiciu in 25 Novembre, si indata a cercetatu scól'a locala, si dedú poporulu, care indata se aduná, sfaturi bune, cá pruncii sa-i tramita la scóla, dela carea potu asceptá fericirea, ear scól'a sa o tína in rendu bunu, provediendu-o cu tóte cele de lipsa,— care sfaturi le-a primitu poporulu cu multa bucuria. (Numai de le aru si implini! Red.) Dupa aceea si-a cóntinuatú calea in pártile Desiului, insotitu de P. Adm. prot. Maxinu, de unde re'ntorcendu-se s'a repeditu la Cosiocn'a pe unu drumu, ce-lu sili a merge mai multu pe josu decâtu in trasura, si facendu cele necesarie ale oficiului seu, a purcesu la Car'a.—

Corespundintele nostru sperá, ca cu cátu au fostu calatori'a acést'a mai ostenitóre pentru d. Consiliaru, cu atât'a va fi mai mangaitóre pentru sufletulu densului, vediendu rezultatele cele dorite, care se spera ca se voru realisá in celu mai scurtu tempu.—

Tendința Dnui Consiliaru de a visita școlile în tractulu Ungurasiului, Clusului de susu și Solnocului, este, dice, d. coresp., împedecata prin neprecticabilitatea drumului. —

Dela Senatulul imperialu.

Siedintia 12. (din 3 Decembre), dupacum diseramu în numerulu trecut, a fostu, credemu, cea mai momentosa în această sesiune, pentrucă, tractandu-se despre pasagiulu 13 din adresa, privitoriu la starea de assedia din Galiti'a, mai toti ministrii vorbira încontr'a acestui pasagiu, și totusi elu se priimi cu maioritate eclatanta, — unu testimoniu preînvederatu, ca ministeriulu nu mai are increderea deplina a maiorității senatului imperialu. Incătu scimu noi, acest'a este celu d'antăiu votu mare de incredere, ce se da ministeriului presinte din partea reprezentantiei imperialu.

Giskra espune punctele, din care a manecatu comitetulu la conceptarea acestui pasagiu, și reprobéza procederea regimului, care a suspendatu prin putere militara legile dintr'o țiera, fără de a 'ntrebă și fără de a avé consimțimentulu senatului imperialu.

Ministrulu de politia **Mecsery** espune genes'a revoluțiunei polone și motivele, din cari regimulu a fostu silitu, a introduce în Galiti'a starea de assedia. Revoluțiunarii poloni au emis din Parisu la an. 1859 o proclamațiune pentru revoltarea Poloniloru, și în proclamațiunea acest'a se dice espresu, ca trebuie sa se restituie tota Poloni'a de mai înainte (va sa dica și Galiti'a), ear într'unu tractatu secretu alu revoluțiunariiloru din an. 1860 se pune totu această tinta. Și de și revoluțiunea au avutu centrulu seu în Poloni'a rusésca, totusi s'au estinsu și asupr'a Galitiei, carea se 'mpartise în cercuri, se predase la comissari și comandanti auumiti. și preste totu se organisase că o masinaria politico-revoluțiunara intréga, ba punea și radica contributiuni, facea proclamări la inarmarea generala s. a. De aceea regimulu, că sa nu dea prada turburâriloru această țiera, trebui sa strice acestu organismu și sa scape populațiunea de terorisarea revoltantiloru, și astfelu aduse starea de assedia, în carea insa, dupacum ministrulu espune mai pe largu, regimulu n'a mersu mai departe, decâtu a fostu de neîncungurata lipsa. În fine cêrca a demustră, ca regimulu n'a gresitu încontr'a §-ului 13 din constituțiune; căci competiția senatului imp. este legislativa, ear aducerea unei stări de assedia nu. În fine apoi arata, ca rezultatele acestei stări au fostu multiamitóre într'atât'a, căci prin ele se ascură proprietatea și vieti'a locuitoriloru; și de aceea ea nici ca s'a continuatu deplinu, dar nici s'a suspendatu deplinu, ci s'au facutu numai modificările cunoscute. (Bravo! în centru.)

Br. Pratobera (din Austri'a de josu) espune ma antăiu motivele. ce-lu silescu a vorbi încontr'a ministeriului; căci elu asiă 'ntielege apromisiunea depusa: ca va fi ascultatoriu legiloru. (Bravo! Bravo!) Pentru densulu constituțiunea este cea d'antăiu lege a statului. § 13 din constituțiune suna asiă: Déca pe tempulu, candu nu este adunatu senatulul imperialu, într'unu obiectu alu cercului lui de activitate e de lipsa a se luă mesuri urginti, ministeriulu e îndatoratu a espune celu mai deapropé senatu imp. motivele și rezultatele mesuriloru luate. Pe bas'a acest'a acum venturatu oratorulu întrebarea: ca ôre este cu potintia, a se privi și a se tractă astfelu de mesuri, prin cari activitatea constituțiunala într'o parte a imperiului se modifica, prin cari tôte legile imperiale într'unite (între regimulu și senatulul imp.) și sancțiunate se suspendu și în loculu loru intra dirigatoriele militare cu putere dictatorico legislativa, este, dice, cu potintia, a se privi și a se tractă astfelu de mesuri numai că nisce mesuri administrative? Densulu dice, ca nu. Apoi demonstrandu mai pe largu, ca densulu nu afla nici o lege, pe carea sa se pótă basă regimulu, și de aceea crede, ca regimulu eră daloriu negresitu a aduce la cunoscinti'a senatului imperialu mesurile ce le-a luate în Galiti'a; dar de ôre ce acest'a n'a facutu, de aceea densulu trebuie sa se declare pentru acestu pasu alu adresei, precum au apromisu imperatului credința și legii ascultare. (Cuventulu este intreruptu adeseori de acclamațiuni și de bravo-uri.)

Grocholski (din Galiti'a) deplóra, ca 'n caus'a acest'a tocmai ministrulu de politia (Mecsery) s'au aflatu constrinsu a rectifică starea de assedia din Galiti'a, și densulu cu dorere si-aduce aminte unu cuventu de acum 3 ani: ca Austri'a au incetatu a fi statu de politia și s'a facutu unu statu alu dreptului. Cătu pentru 'ntrebarea, ca fost'au de lipsa luarea acelor mesuri stricte în Galiti'a? densulu trebuie sa dica, ca nu, și acest'a o demustra prin cifre. De 9 luni încôce au fostu trase înaintea tribunaleloru militare 8594 persóne, și din 6707 persóne, asupr'a căror'a s'au terminatu procesele pâna la capetulu lui Augustu, jumetate s'au aflatu nevinovate. Din 24 casuri pentru prodițiune 4 suntu pentru întârdiarea aretării, 10 contr'a unor baieti scolari dela 15

pân' la 19 ani. Și din această cauza și pentru acesti'a sa se fia proclamatu asupr'a țierei starea de assedia?! Apoi se provóca la contrastulu, în care s'au incurcatu regimulu, candu de o parte scrie Engliterei (not'a din 12 Febr. 1863), ca Austri'a în privinti'a Galitiei n'are a se teme nimicu, ear de alta parte proclama starea de assedia. Densulu nu néga, ca Polonii din Galiti'a n'aru fi sprijinitu rescól'a din Poloni'a, néga insa, ca pentru acest'a s'aru fi facutu stórceri de bani, terorisări etc. De altmintrea Polonii galitiani cu atât'a mai vertosu au potutu sprijini revoluțiunea fratiloru sei din Poloni'a rusésca, căci regimulu austriacu, dupacum se vede din notele ce le scrise cătra cabinetulu din Petropole, însusi au sprijinitu revoluțiunea (reprobandu adica modulu de gubernare alu Russiei Red.) În fine acum revoluțiunea polona e sugrumata; de ce treaba mai este dar starea de assedia?! Densulu nu pôte crede alt'a, decâtu: ori ca puterile, cari au impartitu Poloni'a vechia (Russi'a, Austri'a și Prussi'a) au facutu între sine vreunu tractatu secretu de ajutorintia imprumutata, ori ca Austri'a umbla cu capulu frântu dupa favórea Russiei!

Kuziemski (Rutenu din Galiti'a) dice în numele colegiloru sei, ca starea de assedia a fostu buna, ca Rutenii multiamescu lui Domnedieu pentru-ca aceea i-a scutitu de terorisările partidei revoluțiunare, ca cră bine de se aducea de mai înainte, ca 'n fine Galiti'a nu va fi liniscita, panacandu nu se va 'mparti în doué districte: unulu polonu și altulu rutenu.

Dr. Berger (din Austri'a de josu) privesce lucrulu din punctu de vedere juridicu, nu pôte aprobă procederea regimului, ci-lu acusa, ca au atacatu constituțiunea.

Dr. Demel (din Silesi'a) aru dori, a se dice în adresa mai espresu, ca regimulu n'a corespunsu §-lui 13 din constituțiune.

Waser (din Stiri'a) privesce starea de assedia din Galiti'a că o ordinațiune octroita, pecandu aceea aru poté urmá numai pe bas'a §-ului 13 alu constituțiunei.

Szemełowski (din Galiti'a) protestéza contr'a asertului lui Kuziemski, că candu parerea acelu deputatu aru fi parerea totoruru Ruteniloru; căci cetățile și proprietarimea cea mare suntu de alta parere.

Ministr. Lasser espune mai pe largu, ca ministeriulu nu crede nici decâtu a fi vatematu constituțiunea, ci e convinsu, ca a lucratu în spiritulu ei.

Dr. Giskra cá referinte, provocandu-se la argumentele insirate de Berger și Waser, documentéza mai departe, ca ministeriulu în privinti'a aducerei stărei de assedia în Galiti'a este de parere gresita. „E reu, dice oratorulu la finea samburósei sele cuventári, ca reprezentanti'a imperiului fatia cu barbatii, cari au creatu constituțiunea și o au subscrisu cu numele loru, trebuie sa invóce §§-ii constituțiunei. E reu, dice, ca în adeveru exista unu conflictu, care s'aru poté încungurá. Insa nu va fi vin'a nóstra, ci a acelor'a, cari (acést'a e parerea mea subjectiva) au devis'a: Incetu, dar siguru îndereptu!“ (Bravo! vivace.)

Ministr. de statu Schmerling observa mai antăiu, ca nu cas'a ablegatiloru singura, ci și în legatura cu cas'a magnatiloru și cu regimulu, toti trei factorii acestei'a împreuna au dreptulu de a interpretă constituțiunea, și nu se pôte acusá nici un'a, căci n'o interpretéza în întielesulu celeialalte. Apoi demustra din esemplele mai multoruru staturi, ca regimulu a fostu îndreptatitu a aduce la casulu de lipsa tocmai pentru a perarea constituțiunei acele mesuri esceptionale din Galiti'a. Sa nu se créda, ca regimulu la luarea estorfelu de mesuri cugeta numai la sine; elu cugeta la totulu și are curagiulu de a 'ncarcá pe capulu seu tota responsabilitatea. (Bravo! în centru și pe bancele Român loru transsilvani.)

Ministr. de justitia Hein respunde lui Giskra la unele pasage ale cuventului lui.

Dupace mai vorbesce **Br. Pratobera** și **Giskra**, la votare aline'a 12 din proiectulu de adresa se priimesce dupa stilisarea comitetului cu mare maioritate. (Contr'a numai banc'a ministriloru, Românii tranni, o parte a Ruteniloru, o parte a contiloru și prelatiloru și căti-va amploiatu.)

Siedintia 13. (din 5 Decembre), dupace se 'mparte proiectulu de lege pentru drumulu feratu transsilvanu, și dupace se citescu respunsurile mai multoruru ablegati boemi privitóre la neintrarea loru în senatulul imperialu, e sacrata pasagiiloru 14, 15, 16, 17 și 18 din proiectulu de adresa, pe scurtu desbateriloru finantiale. **Hermann** (din Boemi'a) și prof. **Herbst**, ambii opositionali, vorbescu pentru aceste pasagie, va sa dica încontr'a administratiunei de acum finantiale; fatia cu ei stau ministrii Plener alu finantielorulu și **Franck** alu resboiului. În fine se priimescu tôte alineele acestea dupa propunerea co-

mitului. Cuventulu principalu in acésta siedintia este alu prof. Herbst, din care, pentru datele lui cele interesante estragemu, ca deficitulu séu lips'a este mai mare, decum o arata ministrulu de finantie; căci între venituri sunt puse si mai 34 mill., care sa se scóta din vendierea bunurilor statului; acésta in sa nu e imputinare a deficitului, ci numai o acoperire parțiala a aceluia, dar din contra e o imputinare a averei statului. La finea cuventărei sele oratorulu accentéza, ca după convicțiunea sea este de neincungiurata nevoia a se abate regimulu dela sistem'a de acum!

Principatele române unite.

Dupa unu telegramu din „Gaz. Transs.“ dto Bucuresci 7 Decembre, alegerile deputatiloru in districte esu cu maioritati imponente in favoarea Guvernului. Celu mai mare numeru de voturi castigate pentru capii vechiei opozitiei este de 12. Negri, agintele principatelor la Constantinopole, fu alesu in mai multe colegie. Alegerile deputatiloru dela orasie se ncheia astadi.

P. Arhiepiscopu Dionisiu este numitu locoteninte de Episcopu in Husi.

Alte sciri mai noue din principate de astadata nu avem; diuarele de acolo ne vinu neregulate.

Prospectu politicu.

Comandantele supremu alu armatelor aliata austro-prusse dice intr'o proclamatiune către locuitorii ducatelor dela Elba, ca posesiunea provisorie in Holstein si Lauenburg a trecut la Maiestățile austriaco-prusse, ca executiunea bundului e terminata, ca administratiunea suprema a comisariloru civili a incetatu, ca trupele saxoneze si hannoverane voru desiertatiér'a si trupele austro-prusse voru ocupá singure locul acestor'a. Va sa dica cu alte cuvinte: Prussia a reusitu la bundulu din Frankfurt, si Austria a secundatu acesteia politice.

Insenatulu italianu, dupa unu telegramu din 6 Decembre, Generalulu Cialdini pledéza pentru transpunerea capitalei din cause strategice, Pallavicino combate conventiunea, propune luarea Romei si a Venetiei; contele Revel reproba conventiunea, căci ataca puterea lumésca a Papei. — Pap'a va sa protesteze in modu energicu in contr'a secularisărei monastiriloru din Poloni'a; căci acésta aru lovi in concordatulu incheiatu între curi'a romana si Imperatulu Nicolau la an. 1847.

Publicarea

summeloru incurse la fondulu Asociatiunei de pre tempulu siedintiei comitetului tinute in 8 Novembre a. c. pâna la siedinti'a Comitetului tinuta in Decembre a. c.

1) Prin d. Colectoru in Vienna Ioanne Bartolomeiu s'a tramesu la fondulu Assoc. 35 f. v. a. si anume:

a) Dela Ilustritatea Sea d. Consiliariu de curte Georgiu Pop'a cá m. nou pre an. 186¹/₃ 5 f., b) dela d. Ioann Cavaleru de Zol'a doctorandu in drepturi cá m. nou, pe an. 186¹/₃ 5 f., c) dela d. Ioann V. Perlea m. nou, negociatoru in Vienna 5 f., d) d. Manasse N. Dim'a m. nou, negociatoru in Vienna 5 f., e) d. Cavaleru Iosifu Papp de Macedonii tacs'a restanta pre an. 186³/₄ 5 f., f) d. Spiridonu Fetti Concipistu alicu tacs'a restanta pre an. 186³/₄ 5 f., g) d. Ioanne Bartolomeiu, adjunctu de conceptu alicu cá tacs'a rest. pre an. 186³/₄ 5 f. Summ'a face 35 f. v. a.

2) D. Ioanne Macelariu Notariu in Racoviti'a tramete tacs'a restante pre an. 186³/₄ in summa de 5 f.

3) Prin d. Colectoru Georgiu Ioanette din Câmpeni s'a tramesu la fondulu Assoc. 35 f. cá taxe restante, si anume:

a) dela d. proprietariu in Câmpeni Michaelu Andreic'a pre anii 186²/₃, 186³/₄ 10 f. v. a., b) d. preotu in Bistr'a Ioanne Balea pre an. 186³/₄ 5 f., c) d. Vasiliu Burdiu Jude Comunale in Bistr'a pre an. 186³/₄ 5 f., d) Comuna Câmpeni pre an. 186³/₄ 5 f., e) d. Jude cercualu Petru Ioanette pe an. 186³/₄ 5 f. v. a., f) d. Notariu si Colectoru alu Assoc. Georgiu Ioanette pre an. 186³/₄ 5 f. Summ'a totala 35 f. v. a.

4) Prin d. Colectoru si Protopopu Ioanne Petricu s'a tramesu la fondulu Assoc. cá tacs'e restante pre anii 186²/₃ si 186³/₄ summ'a de 20 f. v. a. si anume:

a) dela d. parochu in Tientiariu Ioann Eft. Popoviciu pre an. 186²/₃ si 186³/₄ tacs'e rest. 10 f. v. a., b) d. parochu in Tientiariu Ioanne G. Popoviciu pre an. 186³/₄ 5 f., c) d. parochu in Terlungeni Georgiu Manole pre an. 186³/₄ 5 f. Summ'a 20 f. v. a.

5) Dela d. Protopopu in Gyergyo Sz. Miklos Aaronu Boieru tacs'a pre an. 186¹/₃ cá m. ord. nou 5 f. v. a.

6) Prin d. Colectoru si Protop. alu Dobrei Nicolau de Craicicu, s'a tramesu la cass'a Asociatiunei tranne 7 f. v. a. dintre cari 5 f. pretiulu aloru 5 esempl. din actele adunariloru generale I, II si III, 2 f. pentru 2 diplome dela doim. ord. si anu-

me: a) dela d. Jude procesuale Georgiu Nandr'a in Uniadór'a, b) d. Jude procesuale Alessandru de Craicicu in Dobr'a; Summ'a 7 f. v. a.

7) d. professoru gimn. in Blasiu, Alimpiu Blasianu, tramete la cass'a Assoc. tranne, tacs'a restante de membru ord. alu Asociatiunei, pre anii 186²/₃ si 186³/₄ in summa de 10 f. v. a.

8) D. Colectoru si prot. in Sabesiu, Ioanne Tipeiu tramete la fondulu Assoc. cá tacs'e restante pre anii 186²/₃ si 186³/₄ summ'a de 30 f. v. a., si anume:

a) dela d. Jude scaunale Simeonu Balomiri restanti'a pre an. 186²/₃ si 186³/₄ 10 f. v. a., b) d. advocatu Dr. Avraamu Tincu tacs'a restanta pre an. 186²/₃ si 186³/₄ 10 f. v. a., c) d. Senatoru Iosefu Besianu tacs'e restante pre anii 186²/₃ si 186³/₄ 10 f.

Summ'a 30 f. v. a.

9) Prin d. Colectoru si Inspectoru mitrop. in Blasiu, Georgiu Pop'a s'a tramesu la fondulu Assoc. 5 f. v. a. cá taxa restanta pe an. 186³/₄ pentru d. negociatoru Gregoriu Pongratz.

10) Deadreptulu la cass'a Assoc. a mai incurse dela siedinti'a trecuta a Comitetului pâna la cea presenta urmatórele summe:

a) dela d. inv. norm. in Brasiovu Dimitriu Cioflecu tax'a rest. pre anii 186²/₃ si 186³/₄ 10 f. b) d. Teodoru Stanislavu capitaniu c. r. in pensiune, restanti'a pre anii 186²/₃ si 186³/₄ 10 f. c) Oprea Nicolae Pop'a, economu in Salisce, tax'a pre anii 186³/₄ si 186⁴/₅ 10 f.

11) Prin d. Colectoru si advocatu in Oradea-mare, Ioann Gozmann s'a tramesu la fondulu Assoc. cá taxe restante pre anii 186²/₃ si 186³/₄ summ'a de 92 f. v. a. si anume:

a) dela Ilustritatea Sea d. Episcopu Iosifu Popp de Szilagy pre anii 186²/₃ si 186³/₄ 10 f. b) d. prepositu maioru Nicolau Borbol'a restanti'a pre an. 186²/₃ si 186³/₄ 10 f. c) d. Rvr. domnu Canonieu Ioanne Vanci'a pre an. 186²/₃ taxa restante 5 f. d) Rvr. d. Canonieu si rectoru seminarialu, Ioann Popu, amesuratu a promisiunei sele cu 10 f. pre fiacare anu, s'a priimitu pre an. 186²/₃ si 186³/₄ 20 f., e) d. Secretariu episcopescu Iustinu Pappu pre an. 186²/₃ si 186³/₄ 10 f. d) d. Jude comitatensu Petru Erdely pre an. 186²/₃ si 186³/₄ taxa rest. si pentru diploma 11 f. e) d. Ioanne Gozmanu advocatu pre an. 186²/₃ 5 f., f) Magn. d. Jude primariu in comitatulu Biharei Iosifu Romanu, amesuratu dechiaratiunei de dto 3. Dec. 1864 competinti'a pre 4 ani si pentru diploma, cá m. ord. nou 21 f. v. a.

Asiá dara summ'a tramesa prin d. Colectoru I. Gozmanu face preste totu: 92 f. v. a. di nouedieci si doi florini in valuta austriaca.

12) Prin d. Colectoru si prot. in Turd'a, Ioanne Antonelli s'a tramesu la fondulu Assoc. taxe rest. 36 f. v. a. si anume:

a) dela d. Ioanne Baritiu parochu in Petridulu de mijlocu tax'a rest. pre an. 186²/₃ si 186³/₄ si pentru diploma 11 f. b) d. Stefanu Ratiu proprietariu in Turd'a pre a. 186²/₃ si 186³/₄ restanti'a 10 f., c) d. Ioanne Rusu parochu in Lit'a romana pre an. 186²/₃ 5 f., d) d. Titu Farcasiu parochu in Hasdate pre an. 186²/₃ 5 f., e) d. Alessandru Baritiu parochu in Filea de josu restanti'a pre an. 186³/₄ 5 f. Summ'a 36 f. v. a.

Dela Secretariatulu Asociatiunei transsilvane române Sabiiu in 7 Decembre 1864.

Nr. 45—1. Escriere de concursu.

Comunitatea bisericésca ortodoxa-orientala din Lugosiu amesuratu decisiunei din 22 Nov. 4 Dec. a. c. nr. 4 escrie concursu pentru postulu de invetiatoriu la din nou infiintiand'a clasa IV. normala capitala dela scólele elementarie române din Lugosiu, a cărei infiintiare s'a aplaciatu cu inal'ta resolutiune a inaltei locotiintie reg. ung. din Bud'a dto 6 Novembre a. c. nr. 83.084. Cu acestu postu suntu anualu impreunate urmatórele emolumente: 315 fl. v. a. salariu, 84 fl. v. a. bani de cortelu, 30 meti de grâu si 12 orgii de lemne, din cari are a se prevedé si incaldirea scólei.

Competitorii voru avé a-si indreptá recursele loru catra subscrissulu, si a-le prevedé cu testimoniulu precum despre absolvirea preparandiei la institutul preparandialu din Aradu, asiá si despre capacitatea de a ocupá postulu de invetiatoriu la scóle capitale-normale, — mai departé cu estrasulu de botezu, portarea politica si morala, cunóscerea limbiloru si anii servitiului invetiatorescu.

Aceste recurse au in restimpu de 4 septemáni dela a 3 inserare socotitu nesmintitu a se tramete, căci la mai tardu tramise nu se va reflectá.

Lugosiu in 28 Novembre 1864. s. v.

Ioanne Marcu m. p.

Protop. si Presied. alu adunării comunei bisericésce